

הלכות שבת סימן רנ"ט

באר הגולה 60

(ט) דלא נעשית בסיס להן: ב' הנוהגים אֲבָנִים (ד) וּלְבָנִים סביב הקדירה * צריך שיתקדם (י) לכה לעולם, שהרי כל זמן שלא יתכן אינם חשופים לו (יא) ומשליכן, הלכה אסור לטלטלן אם לא שייצניעם ומיתכן לכה: ג' הנוהגים בקפה מלאה גזיז צמר (יב) שאסור לטלטל, והוציא הקדירה, כל זמן שלא נתקלקלה הגמא (יג) יכול להתזירה, (יד) ואם נתקלקלה לא יתזירה, ואפילו לכתחילה יכול להוציאה על-דעת להתזירה אם לא נתקלקלה, ולא חישבין שמה יתזירה אף אם נתקלקלה. * ויש אומרים שאפילו טמן בדבר שמתר לטלטל, אם נתקלקלה הגמא לא יתזיר, מפני שתצטרף הקדירה לעשות לעצמה מקום כשמתזירה, ונמצא כמי שטמן בשבת: ד' טמן (טו) בדבר (טז) שאינו נשל וכסה פיה בדבר הנשל, מגלה הפסול ואוחז בקדירה ומוציאה: ה' טמן וכסה בדבר שאינו נשל, אם מקצת הקדירה מגלה נטל ומתזיר, ואם לאו אינו נטל: ו' יום-טוב שחל להיות בערב-שבת, יש מי שאוסר (זו) להטמין באבנים (יז) משום דהיינו כמו בגנן, (יח) ויש מתירים: ז' לתפור שמיתים בו החמין וסותמין פיו בדף ושווקין (פרוש, מחליקין) אותו בטיט, (יט) מתר לסתור אותה (י) סתימה כדי להוציא החמין, (כ) ולתפור ולסתמו. ואם יש בו גחלים לוחשות, (כא) מתר על-ידי אינו-יהודי: הגה (כב) ויש מחמירין שלא לסתור סתימת התפור הטוב בטיט על-ידי ישראל אם אפשר לעשות על-ידי אינו-יהודי, וכן אם אפשר לעשותו על-ידי ישראל קטן לא יעשה

ה טור ורשב"א
חשובה ו
שם
במשנה ובמפרש לה
רכ בגמרא ג' ז' דעת
הרמב"ם
הפסנה שם.
הפתיחות שם נראה
מחברו ח שם ג' א
ט שם י שפלי הלכות
בשם ר"י בר יצחק
כ שם בשם רבי
ג' שם בשם רבי
הגמין ל תרומה
הדשן והאגור בשם
הר"ר מרדכי בשם
הפרי

באר היטב

דאפילו אין מקפיד עליהם אסור, ע"ש: (ד) ולבנים. וה"ה עצים העומדים לתפוקה אסור לסתם בהן פרטור, דלא יוכל לטלטלן בשבת, עין סימן שס"ב: כא. והאבנים הפגמים ע"ג פירא שרי לטלטלניהו דמתדיון לתשמיש, מ"א:

באור הלכה

בגזיז צמר דהתמנה בעלמא שרי לטלטלינהו, וכדמסיק רבינא שם, דבתנאה הוא, הוא הדין גמי לגבי מוכין, ונדההא הא דאבני: אמנם הרבה ראשונים פוסקין באבני וכמוכא בבית-יוסף, ומכל מקום במקום הדחק נראה דיש לסמוך על זה: * צריך שיתקדם לכה לעולם. עין בפ"ח שכתב דאפילו הטמין פה פגמים לא מהני בזה כל זמן שלא יתכן לעולם, וזה גרוע ממוכין, עין שם טעמא (141): * ויש אומרים שאפילו טמן וכו'. הגה באליה רבה ורש"א כתבו דהעקר בדעה הראשונה, וכן משמע מהמחבר, ובבאור הגר"א הביא ראיה מהירושלמי להשיא אומרים. ועין בספר תוספות-ירושלים מה שכתב בזה:

הינה, דלאחר שגששנו בזה, הדרך להשליכן לחוץ, שאין עליהם שם כלי ואינם חשופין, ועל-פיו הם בכלל מקצה, דאדם מקצה דעתו מהם. (ט) והאבנים או לבנים הפגמים על-גבי הכירה תמיד, שרי לטלטלינהו, דמתדיון לתשמיש: ג' (יב) שאסור לטלטל. הינה אותם שהקצו לסחורה, וכנ"ל בסעיף א: (יג) יכול להתזירה. דחזרה מתר בשבת בדבר שאינו מוסיף הכל, וקוללעל ברגיו סעיף ד: (יד) ואם נתקלקלה. שנפלו הגזין שמכאן ומכאן למקום מושב הקדירה, ולכה לא יתזירה, (י) לפי שמזויז את הגזין שהיא מקצה: ד' (טו) בדבר שאינו נשל. שנתן דבר-מקצה סביב הקדירה. (יז) ואם טמן בדבר הנשל וכסה פיה בדבר שאינו נשל, מפנה סביבותיה ואוחז בקדירה ומוציאה, דלא נעשית בסיס להן, כמו שכתב סוף סעיף א, ואחר-כך מנער את הקדירה, והדבר שאינו נשל נופל מאליה: ו' (טז) להטמין באבנים. הינה אפילו אם יתכן לכה מוכר, דלית בזה משום מקצה: (יז) משום דהיינו וכו'. הינה, דסדור האבנים דהיינו כמו דפן הוי בכלל בגיז-צמא ואסור מדרבנן ביום-טוב: (יח) ויש מתירים. סבירא להו דששום כבוד שבת לא גזרו. (יט) ואם אפשר להטמין בעגן אחר, אסור לכלי עלמא. ועין באליה רבה שכתב שהמנהג כהנש-מתירים, וכן כתב הגר"ז: ז' (יט) מתר לסתור וכו'. שאין זה בכלל סתירת בגין אפילו מדרבנן, כיון שלא נעשה לקיום (יג) כלל: (כ) ולתפור ולסתמו. הוא (יז) ענין בפני עצמו, וקא משמע לן דלא צריך למחש שמה יש בפנים גחלים לוחשות וכשיסתמו יגרם שיקבו: (כא) מתר על-ידי אינו-יהודי. אבל על-ידי ישראל אסור לסתם, (טו) דמכבה הגחלים, ואף-על-פי שאין מתכוין לכה, אסור משום (טז) פסיק רישא, אבל באמירה לאינו-יהודי לא קפדינן כלי האי, כמו שכתב סוף סימן רנ"ט. ואם אינו סותמו לגמרי, אפילו על-ידי ישראל (יז) שרי, דאינו מכבה [אגור ומהרי"ל]. וכתב (יח) מהגן-אברהם, דדוקא כשמוציאו הרבה פתוח, אבל אם מוציאו רק מעט פתוח יש לאסור משום מכעיר, דשבע הרוח להיות מפיה דרך נקב קטן ודמי למפות, ומכעיר יותר התפור מאלו הנה פתוח לגמרי. כתב האליה רבה, דבמקום הדחק מתר הישראל לסתם התפור אפילו בשל גחלים לוחשות, כי יש לסמוך על דעת תרומת-הדשן שמתקל וסבירא לה דלא הוי פסיק רישא שיקבו הגחלים (143) על-ידי הסתימה; ואם אש בוער בתוכו, (יט) אף לתרומת-הדשן אסור, דהסתירה גורם לאש שיקבה מהר. ודע, דכל זה לענין סתימת התפור, אבל לענין פתיחת פה התפור, (כ) לכלי עלמא אסור על-ידי ישראל אם ידוע שיש גחלים לוחשות, אפילו אם אינו שרוק בטיט, דהרוח מכעיר את (כא) הגחלים: (כב) ויש מחמירין. טעמם, דאולי כיון שטוב בטיט, יש בזה קצת משום סתירת

שער הציון

(1) מגן-אברהם, וכן כתב אליה רבה בשם הפריד"ק: (1) מגן-אברהם: (2) מגן-אברהם ורש"א: (3) מגן-אברהם ורש"א: (4) עין במגן-אברהם מה שכתב בשם התוספות, ועין ברא"ש שישב באפן אחר: (5) (יז) מגן-אברהם: (6) (יג) ט"ז בשם הפריד"ק, עין שם: (7) דלית בה משום בונה אין רבותא, דהא בשבת אינו מטיח בטיט (141); וגם שנימא דאין מתר כי אם כשנכנסו לתוך ולסתמו תוך, גם זה אינו, דכל גזיז מתר לפתח, וכדמשמע בפוסקים, ועל-כרחו כמו שכתבנו: (טו) תשובת מהר"ל סימן סב: (טז) ואף דהוא פסיק רישא דלא ניתא לה, וכמו שכתב הגר"א, אף-על-פי-כן מדרבנן אסור, וקוללעל בסימן שב סעיף יח: (יח) אף דבבית-יוסף כתב רק 'דלמא שרי', מכל מקום נראה שיש לסמוך על זה, שכן העתיקו האחרונים להפירא, ובפסוק לפי מה שכתב מהגן-אברהם דדוקא כשפתוח הרבה, בודאי אין בו חשש כבוי גמרי: (יט) אף דבאליה רבה מפקפק עליו, מכל מקום שאר אחרונים העתיקו דכיון להלכה: (20) מגן-אברהם ותוספת-שבת. ואף דיש מפקפקין בזה, מכל מקום אין לזוז ממנו, דכלאו הכי פסק השלחן-ערך דלא כתרומת-הדשן: (כ) אחרונים: (כא) ואף שלא ניתא לה בהכערה, מכל מקום הלא פסיק רישא דלא ניתא לה גמרי אסור מדרבנן, וכן משמע בבאור הגר"א לעיל

הלכות שבת סימן רנ"ט

ביאורים ומוספים

להטמנה [כן העיר בהגהות רע"א כאן], ביאר הגר"י קרליץ (חוט שני ח"ב פכ"ח ס"ק ב) שלדעה זו צריך שתהיה ההטמנה הקדומה קשורה להטמנה החדשה, ולכן מותר להעביר את הקדירה להטמנה אחרת רק אם מקום ההטמנה הראשון עדיין קיים, וכן מותר להחליף את הכיסוי רק אם הקדירה המוטמנת עומדת במקומה הראשון, אולם אם מעביר את הקדירה מהטמנה להטמנה ומקום ההטמנה הראשון בטל, אין כאן המשך להטמנה זו, ואסור לעשות כן. ועוד הסתפק שם במי שמחליף מקופה שטמן בה להטמנה בקופה אחרת, האם כשמוציא את הקדירה מהקופה הראשונה צריך שתהיה הקופה האחרת מוכנה להטמנה, ורק באופן זה מותר להעבירה, או שמותר להעבירה בכל ענין, ונשאר בצ"ע [וראה מה שכתבנו לעיל (סי' רנ"ט ס"ק כה)].

[שעה"צ ס"ק י]

צ"ע בקמ"ק אברהם מה שכתב בשם התוספות⁽⁹⁾, וצ"ע ברא"ש שישב באפן אחר⁽¹⁰⁾. (9) שם (ס"ק ח) ביאר בשם התוספות (שבת נ, ב ד"ה הכל), שאף על פי שלכאורה טלול מן הצד הוא זה, וצריך להיות מותר, מ"מ כיון שכדי להטמין צריך לטלול את הקדירה לצד זה ולצד אחר כדי לפנות לה מקום, נחשב הדבר כטלול בידים. (10) שם (שבת פ"ד סי' י) כתב, שיש לחוש שמה ימאן לטלול על ידי הקדירה מחשש שתישפר תכולתה, ויבוא לטלול את גיזי הצמר בידיו.

[שעה"צ ס"ק יד]

ד"ה שכתב אינו מטיח בטיט⁽¹¹⁾. (11) ובטעם הדבר כתב משנ"ב להלן (ס"ק כו), שיש בזה משום מלאכת ממרח, וכמו שכתב לקמן (סי' ש"ח ס"ק נב) שיש משום מלאכת ממרח בכל דבר המתמרח, כגון בשערה בזפת ובטיט.

[משנ"ב ס"ק טא]

אבל באמירה לאינו יהידי לא קפדינן כלי האי, כמו שכתב סוף סימן רנ"ט⁽¹²⁾ וכו', כי יש לסמוך על דעת תרומות ה'שן שמוקל וקב"א לה דלא הוי פסיק רישא שייכבו הגחלים⁽¹³⁾. (12) ובטעם הדבר כתב שם (ס"ק טז), שאיסור אמירה לעכו"ם הוא שבות בלא עשיית מעשה על ידי הישראל, ולכן לא מחמירים ב'פסיק רישא'. (13) וכשיש ספק אם יש שם גחלים לוחשות, לפי מה שכתב בב"ה"ל לקמן (סי' ש"ז ס"ג ד"ה ולכן) בשם הט"ז לענין צידה, שפעולה מסוימת שיש ספק במציאות אם יש איסור בעשייתה, כל שאינו מתכוין לאיסור מותר לעשותה, ואינו נחשב כ'פסיק רישא' [אף על פי שאינו כהאופן הרגיל של 'אינו מתכוין' המותר, שיש בו ספק על דבר היכול להיגרם מפעולתו, כגון בגורר ספסל וספק אם על ידי כן יחרוץ בקרקע], נראה לכאורה שמותר לסתום את התנור, אף אם דאי שיכבו הגחלים על ידי הסתימה.

[ביה"ל ד"ה צרין]

כל זמן שלא יתדון לעולם, וזה גרוע ממוכין, צ"ע שם טעמיה⁽¹⁴⁾. (14) שם כתב, ששונות אבנים ולבנים ממוכין, שגם אם הטמין בהן כמה פעמים, תמיד משילכן אחר ההטמנה, ורק אם יחרוץ מבעוד יום הרי החשיבן בכך, ומותרות בטלול. ולדעת החזו"א (א"ח סי' מב ס"ק ט) אבנים המונחות סביב הקדירה, די במה שהשתמש בהן מבעוד יום או שיחרוץ לשבת אחת כדי להתירן בטלול [וראה בספר שו"ה הלכות ס"ג].

[משנ"ב ס"ק ח]

יכול לתחב ככוש ולנער את הפסו, וכדלקמן בסימן שי"א סעיף ט"ז. (4) ובטעם ההיתר כתב המשנ"ב שם (ס"ק לו), שנחשב הדבר כטלול מן הצד, שאם נעשה לצורך דבר המותר, הרי הוא מותר. וכן מותר לטלול את גיזי הצמר המוקצים על ידי נפיחה, וכמו שכתב השו"ע לקמן (סי' ש"ח סמ"ג) שמותר לטלול מוקצה על ידי נפיחה. ובטעם ההיתר כתב הרמ"א שם (ס"ג), שטלול זה נחשב כטלול כלאחר יד, שאינו בכלל טלול האסור.

[משנ"ב ס"ק ט]

אדרבה, העצור משמש להקדירה לחממה⁽⁵⁾.

(5) וכעין סברא זו כתב לקמן (סי' שי"א ס"ק כט) לגבי צנן שטמן בעפר, שכיון שאין כוונתו שהאוכל ישמש את העפר אלא אדרבה שהעפר ישמש את האוכל, אין הצנן נעשה בסיס לעפר. וכן לגבי מפה שהיו נרות מונחים עליה, כתב בשעה"צ לקמן (סי' ש"ט ס"ק כד) בשם הבית מאיר, שמותר לטלול, משום שאין המפה נחשבת כבסיס לנרות, שהרי אינה עשויה לשמש את הנרות, אלא לכסות את השולחן [וראה במשנת השבת מוקצה ע"י רפח, שיתכן לפרש דברי הבית מאיר באופן אחר].

אמנם לענין המניח אבן על פי חבית, כתב השו"ע לקמן (סי' ש"ט ס"ד) שהחבית נעשית בסיס לאבן, ואסור לנערה ממנה, אף על פי שלכאורה אין החבית משמשת את האבן אלא האבן משמשת את החבית לסותמה [וראה ריטב"א (שבת מט, א) שכתב שמדובר באופן שגם החבית משמשת לשמירת האבן, וראה גם בתוספות הרע"א על המשניות שבת פכ"א מ"ב בביאור דברי הבעל המאור בשבת מז, ב מדפי הרי"ף].

ביאור אחר לכך שאין כיסוי הקדירה נעשה בסיס לגיזי הצמר, כתב השעה"צ שם (ס"ק כח) בשם הפוסקים, על פי הדעה שהובאה בשו"ע (שם) שאין הבסיס נאסר בטלול אלא אם כן הניח עליו את המוקצה על דעת שישאר שם כל השבת, וביאר במשנ"ב שם (ס"ק כא) שלדעה זו צריך שלא יהיה בדעתו לטול את המוקצה באמצע השבת [כגון על ידי נייעור או על ידי נכרי], וכן שאין דרך לסלק את המוקצה באמצע השבת, ולכן לגבי גיזי צמר שעל גבי הקדירה, שהדרך לטולם באמצע השבת, לא נאסר הכיסוי מחמת שנחשב בסיס לגיזי הצמר.

[משנ"ב ס"ק י]

שייח'ד'ם מערב שבת⁽⁶⁾ וכו', וזהו מלסותם בהן פי התנור בערב שבת⁽⁷⁾. (6) וסתם כאן השו"ע שלא כדעת היש אומרים שהביא לקמן (סי' ש"ח ס"ב), שכדי להתיר אבנים בטלול צריך שיעשה בהם מעשה של תיקון קודם השבת, וראה ברמ"א שם שצ"ע לדברי השו"ע כאן.

(7) ועצים שלג, כתב לקמן (סי' ש"ח ס"ק פא ופז) שאינם עשויים לישוב עליהם כלל, וסתמם עומדים להסקה.

וטעם נוסף שלא לסתום את פי התנור בעצים, כתב לקמן (סי' רסד ס"ק יז) בשם המג"א, שעל ידי כך עלולה לפרוץ שריפה, וכיון שאדם בהול על ממונו ירצה לכבותה ויבא לידי חילול שבת.

[משנ"ב ס"ק יג]

דחזקה מפר שכתב בדבר שאינו מוסיף קבל, וכדלקמן בסימן טע"ף סעיף ט"ז. (8) ובביאור דעת היש אומרים המובאת בשו"ע, שאם נתקלקלה הגומא אסור להחזיר את הקדירה משום איסור הטמנה, אף על פי שלכאורה יש לדון בכך שהרי מותר להעביר קדירות מהטמנה

הלכות שבת סימן רנ"ט

ישראל גדול. ואם אי אפשר, יעשה גדול על-ידי שני קצת, והכי נהגו (ת"ח ס"ה ואגור). ונראה לי, הא דקמרת לחזור ולסתם התנור, הנהו ביום, דכבר כל הקדרות מבשלות כל צרכן, אבל בלילה סמוך להטמנתו, (כג) דיש לספק שמא הקדרות צדין אינן מבשלות כל צרכן, (כד) אסור לסתם התנור, (כה) דגורם (ו) בשול, כמו שנתבאר סימן רנ"ט סעיף ד, (כו) ואפילו על-ידי אינו יהודי אסור, כמו שנתבאר לעיל סוף סימן רנ"ט. (ושאר דיני חזרה בשבת, עין לקמן סימן שיח):

באר היטב

אבל דף זה אינו עשוי לקים, ב"י בשם הפדוקי: (ו) בשול. ואפילו בדעבד אסור התבשיל. וע"י א"י יש לפקפק ולהחיד בדעבד, עין תשובת רמ"א סי'

דיני שהיה והטמנה בקצור

כללא דמלתא: בזמן הזה אין לנו שום הטמנה בין שמגלה למעלה, אף להרבי צריך שלא תהא הקדרה נוגעת בגחלים וא"כ הו"ל שהיה, ובכשר צריך לתנו חי סמוך לחשכה ממש או שנתבשל במב"ד קדם לחשכה, ובצלי ועוגה ופשטיד"א לא מהני חי ובעינן שיתבשל במב"ד קדם שבת. ובתנור טוח בטיט הכל שרי. ואם יש בו גחלים לוחשות אין לפתחו כ"א ע"י א"י, ואם הגחלים סביב הקדרה לא יקח הישראל הקדרה כ"א א"י, ואם הקדרה עומדת על הגחלים שרי אם א"א בעינן אחר, וה"ה בליל-שבת. ולהניח תבשיל חם אצל התנור שרי אפילו הסק כבר, ועל התנור נהגו החרם אם לא הסק צדין. ואם נתן לבנה או דבר אחר על התנור ואח"כ נתן הקדרה עליה, שרי אפילו הסק. ובתבשיל קר אפילו קדם שהסק אסור אפילו לסמוך, כ"א ע"י א"י קדם שהסק.

משנה ברורה

בזמן, ולכן יש להתמיר היכא דאפשר: (כג) דיש לספק. הנהו אפילו אם אינו יודע שכן הוא, לש לו לחש לנה מסתמא [מחנה ש]: (כד) אסור לסתם התנור וכו'. דעל-ידי תתימת פיו, ואפילו בלא טיחה בטיט, מוסיף חם ומתבשל במהרה, ואסור (כז) אפילו אם התנור גרוף וקטום מן הגחלים. ואם התנור אינו גרוף וקטום מן הגחלים, אסור לישראל לסתמו אף אם הקדרות כבר מבשלות כל-צרכן מבעוד יום, (כח) דבכלילה מסתמא צדין לא נתאכלו הגחלים ולוחשות הן ויש חשש כבדי על-ידי הסתימה: (כה) שגורם בשול. ואפילו בדעבד אסור התבשיל כדין מבשיל בשבת, עין לקמן בסימן שיח סעיף א; (כז) והוא שלא הגיע צדין למאכל בן-דרוסאי [רמ"א סימן קב, ע"ש]. דבהגיוע אין לאסר בזה (ס) בדעבד: (כו) ואפילו על-

בו יבאר כל עקרי הענינים של שהיה והטמנה בקצור, מנגד-אברהם ותוספת-שבת ושאר אחרונים

יהודי ולא על-ידי ישראל, דמבעינן האש על-ידי פתיחתו והרי פסיק רישא⁽²⁵⁾. ואם הגחלים סביב הקדרה, לא יקח ישראל הקדרה כי אם אינו יהודי⁽²⁶⁾. ואם הקדרה עומדת על הגחלים, שרי על-ידי ישראל אם אי אפשר בענין אחר⁽²⁷⁾, אף שיהיה שיקחהו ממש בנחת ולא יגענע הגחלים⁽²⁸⁾. והוא הדין בליל-שבת ששולקח הקדרה מן התנור גס-כנ צריך לזהר בכל זה, ועל-כך נזהרים סמוך לחשכה כשמשוהין הקדרה המבשלת לליל-שבת בתנור, לנתקו קצת קדם השבת מן האש כדי שיהיה אחר-כך יכול להסירו ממש בלי שום חשש⁽²⁹⁾. ומתוך להניח בשבת תבשיל חם שנתבשל כל-צרכו סמוך לתנור על הלבבות שלו, אפילו הסק התנור ואינו גרוף וקטום, דסמיכה לא אסרו בזה⁽³⁰⁾. ועל התנור נהגו העולם החרם אם לא הסק צדין⁽³¹⁾, אבל אם הסק ויש אצל בתוכו לא. ואם נתן לבנה או דבר אחר על התנור להפסק אחר-כך נותן הקדרה עליה, שרי⁽³²⁾. וכל זה בתבשיל חם קצת⁽³³⁾.

שער הציון

בסימן רנ"ט סוף סעיף א בהנ"ה, עין שם: (כז) כן משמע מאלהי רבה: (כח) כן משמע מתשובת רמ"א סימן קב. ואף שהוא אינו חולק שם על התרומת-השן, הלא בשלחן-ערוך פסק המחבר דלא פתומת-השן, וגם הרמ"א לא השיג עליו: (כז) עיין בפרי-מגדים שהקשה על זה, לפי מאי דקמא לן סימן שיח סעיף ד דאפילו בנתבשל במאכל בן-דרוסאי יש בשול, אם-כן יהיה אסור אף אחר שהגיע למאכל בן-דרוסאי, ונראה צריך עיון. ומכל מקום נראה לי שאין לזו מפקס הרמ"א לענין דעבד, אחרי שיש דעות בעקר הדין עין שם בסימן שיח בבית-יוסף, וגם נזכר לצרף לזה דעת הגר"א שפוסק בסימן שיח ברבי מאיר, דמבשיל ממש בשוגג יאכל, וידוע דאומר מפר נמי בקלל שוגג א"א (כז) אבל לכתחלה, הלא כתב הרמ"א פה בעצמו דחלי בנתבשול כל-צרכו. עיין ב"י סימן רנ"ט סעיף קטן י, ולא דק בל"ק: (כו) ואינו דוקה לה מה שהחיד המחבר הסתימה על-ידי אינו יהודי בגחלים לוחשות, דהתם עקר הפכוי הוא רק פסיק רישא ולא ניתא לה: (כז) פרי-מגדים: (כח) פשוט: (כט) מנגד-אברהם ותוספת-שבת בשם הש"ל:

תרגום: 1 מלי של פרות או בשר הנאפה בין דפי עשה. 2 מין תנור חמום שהיה מעליו או בעיי-דפנותיו בתי-קבול.

